

Frønytt 07-2014

23. mai 2014

Innhold:

Gjenlegg i falskt såbed
Vekstregulering
Skadedyrbekjemping
Grasugras
Soppbekjemping
Delgjødsling i timotei

Vi har hatt en lang vår og vi trodde ting skulle gå fort i engene våre. Kulde satte en stopper for det, så da fikk vi god busking i stedet for strekningsvekst. Nå har derimot varmen kommet og da skjer ting fort i enga. Leddknutene kommer fortere enn du tror, så det er viktig å følge opp i engene med tanke på vekstregulering. I tillegg begynner det å bli tørt rundt omkring, så kanskje det i ditt område er behov for vanning. Ta en prat med din lokale rådgiver omkring overnevnte temaer hvis du er i tvil.

Gjenlegg i falskt såbed

Flere arter såes normalt i falskt såbed, siste såtid er imidlertid så seint at for gjenlegget sin del er det ikke kritisk enda, men det kan være vanskelig å bruke falskt såbed. Frist for såing:

- ♣ Sauesvingel 15. juni.
- ♣ Rødsvingel og engrapp 20. juni.
- ♣ Bladfaks 15. juli.
- ♣ Strandrør 1.juli.

I arter hvor en kan bruke Hussar OD mot tunrapp (alle artene over unntatt strandrør) bør det kunne såes uten falskt såbed og likevel være mulig å kontrollere tunrappen, men en må være nøye med å sprøyte til riktig tidspunkt, men vi anbefaler likevel å bruke falskt såbed dersom en rekker å så innenfor fristen.

Vekstregulering

Dersom det før vekstregulering er benyttet ugrasmiddel som hemmer veksten (Hussar i timotei) er det viktig at plantene har kommet i god vekst før vekstregulering.

I frøeng er det to aktuelle midler, Moddus 250 EC og CCC. CCC finnes som Cycocel 750 og Cycocel Extra. Begge disse kan brukes men normalt brukes Cycocel 750 i frøeng og det er dette midlet som vi refererer til her når vi skriver dose av CCC. Brukes Cycocel Extra må en gange den oppgitte dosen med ca 1,6.

Vekstregulering er aktuell i frøeng som har en tilfredsstillende tetthet. Dersom det planlegges med skårlegging før tresking er det viktig å ha ei stående eng. Husk klebemiddel (DP-klebemiddel) når du bruker CCC i timoteifrøeng, den bør også brukes i de andre artene, men er neppe like viktig der.

I timotei - kan det benyttes CCC eller Moddus. Tidligste sprøytetid er ved begynnende strekning (1 leddknote følbart ca 2 cm over bakken ofte å finne når løvetann blomstrer i enga), I Sør-Norge anbefales normalt 250-275 ml CCC mens en i Trøndelag anbefaler 60 ml Moddus/daa som vil gi en sterkere vekstregulerende effekt. Ved stort legdepress er det aktuelt med Moddus også i Sør-Norge. Ved bruk av Moddus kan en trekke tidspunktet lenger ut. Ved ekstra stort legdepress kan det tilleggs - behandles med 30 ml Moddus når flaggbladet er fullt utviklet.

Engsvingelfrøeng - ønsker en skal legge seg før tresking for å unngå dryssing, riktig vekstregulering er derfor vesentlig. For tidlig legde vil gå sterkt utover avlinga. På tørkeutsatt jord og svært tynn eng bør enn vurdere å sløyfe Moddus. Moddus er eneste aktuelle middel, dose 30-90 ml/daa ved begynnende strekning. På jord som har sterkt legdepress bør en vurdere største dose.

Rødkløver - Rødkløversortene Nordi og Lea har gitt en avlingsøkning ved sprøyting med 100 ml Moddus. Sprøytetidspunkt er begynnende stengelstrekning og med god effekt også fram mot de første knoppene er synlige. Forsøk i 2012 viste god effekt også i Yngve, men det er behov for flere forsøk i denne sorten.

I hvitkløver - har en ikke forsøk som gir grunnlag for å anbefale bruk av vekstregulering. Som tidligere kan derfor ikke vekstregulering anbefales.

Engrapp – Behandling ved begynnende strekning, CCC og Moddus er likeverdige, bruk 133 ml CCC/daa eller 30 ml Moddus/daa.

Rødsvingel – Det er betydelig større behov for vekstregulering i Leik enn i Frigg. Behandling ved begynnende strekning med CCC, 250-275 ml/daa + evt. 30-60 ml Moddus like før skyting (først og fremst i Leik). Alternativt kan en benytte en gang sprøyting med 60 ml Moddus like før skyting.

Bladfaks – Ved begynnende strekning: CCC 133-266 ml/daa + eventuelt 30-40 ml Moddus ved begynnende skyting. Brukes den laveste dosen CCC ved strekning vil 30-40 ml Moddus ved skyting være obligatorisk.

Engkvein – Leikvin/Leirin: Behandling ved begynnende strekning med 30 ml Moddus/daa eller 133 ml CCC. Ved stort legdepress aktuelt med tilleggsregulering med 30 ml Moddus før skyting.

Nor: Behandling ved begynnende strekning med 60 ml Moddus/daa eller 267 ml CCC. Ved stort legdepress aktuelt med tilleggsregulering med 30 ml Moddus før skyting.

Hundegras – Behandling ved begynnende strekning med 260 ml CCC/daa, ofte behov for tilleggsregulering med 30 ml Moddus ved flaggbladstadiet.

Raigras - avhengig av legdepress benyttes 60 - 90 ml Moddus/daa. Tidspunkt er fortrinnsvis når flaggbladet er utviklet (Z42-45), men en har også en ganske god effekt i perioden fra begynnende strekning.

Strandrør – ingen vekstregulering

Sauesvingel – ingen vekstregulering

Skadedyrbekjemping

Sprøyting mot kvitaksmidd i annet års og eldre frøeng er aktuelt i mange av grasartene. Særlig viktig i engkvein, sauesvingel og rødsvingel, men også i engrapp og engsvingel. Kvitaksmidd kan også gi skade i de andre grasartene.

Fastac 50, 30-40 ml/daa når løvetanna blomstrer i enga, ofte i perioden 20. - 25.mai. Aktuelt å blande med vekstregulering, eventuelt også med soppmiddel.

Timoteiflue i timotei og grastege(i flere av grasartene) kan også gjøre noe skade. Der en har erfaring med at timoteiflua ofte fører til skade bør det brukes et pyretroid, ofte på et litt seinere tidspunkt enn ved bekjemping av kvitaksmidd, 20. - 30. mai.

Bekjemping av grastege kan gjøres etter behov når en ser tegegenymfene i enga, uten at skadeterskelen er godt verifisert er det tidligere brukte en skadeterskel på en tege pr strå.

Soppsprøyting

I alle arter av grasfrøeng er det Off-label godkjenning for bruk av Acanto Prima. I timotei og i engsvingel er det i tillegg Off-label for bruk av Stereo. Behovet for soppsprøyting varierer fra areal til areal og øker med alder på enga. I forsøk er det oppnådd opptil 20 % meravling der angrepene har vært store.

I de tidligste artene, engrapp, rødsvingel og kanskje engsvingel er det aktuelt å blande soppmiddel med vekstregulering ved begynnende strekning. I de seinere artene er det mer aktuelt å behandle på et seinere stadie. Der en har erfaring for at en får angrep bør det planlegges med soppsprøyting. Dose: Stereo ca: 120 ml (75-150)/daa. Acanto Prima ca: 120 gr (80-150) /daa.

Det kan allerede nå være begynnende angrep av bladflekk i 2.års enger av engkvein og timotei, men i disse seine art kan en foreløpig se an utviklinga. Er angrepene allerede store er 2 x sprøyting aktuelt, gjerne med litt lavere dose første gang.

Grasugrasbekjempelse

I kløver, rødsvingel og i sauesvingel er det mulig å bekjempe grasugras i frøåret. Dersom det er grasugras i frøenga bør den bekjempes nå og ikke utsettes videre.

I kløver kan det benyttes Select + Renol (40-50 ml/daa av hver), da bekjempes tunrapp effektivt og det meste andre grasugraset men ikke kveke, dersom kveke skal bekjempes benyttes Agil eller Focus Ultra. Agil kan ha noe effekt mot tunrapp men en god bekjemping kan en ikke forvente.

I rødsvingel og i sauesvingel kan en benytte Agil eller Focus Ultra. Mot kveke benyttes en dose på 120-150 ml Agil/daa eller 400-500 ml Focus Ultra/daa.

Midlene stiller ingen strenge krav til klima for å oppnå god effekt, temperaturen bør være mellom 5 og 25 °C og høy luftfuktighet, >70 % RH.

Tilleggs-gjødsling/delgjødsling

I timotei er det nå tid for å vurdere behovet for delgjødsling om en ikke allerede har tilført det enda har behov for. I ei tett eng skal en være forsiktig med å gi ytterligere med nitrogen.

I Grindstad timotei er det mulig å få hjelp av Yaras N-tester for å beregne behovet for delgjødsling. Den skal brukes ved begynnende strekning (et ledd følbart nederst på stenglene) og en måler på det nyeste fullt utvikla bladet.

Du kan gjøre beregningene direkte på denne linken: <http://vestfold.dyndns.org/grindstad.html>

Alternativt kan du gjøre beregningene med formelen:

$\text{Kg N/daa} = (-0,0333 * \text{Måleverdi}) + 14,78$

God helg

Med hilsen fra:

Erik Aaberg	Norsk Landbruksrådgiving Oppland
Jørn Ketil Brønstad	Norsk Landbruksrådgiving Nord-Trøndelag
Silja Valand	Norsk Landbruksrådgiving Østafjells
John Ingar Øverland	Norsk Landbruksrådgiving Viken
Trond Gunnarstorp	Norsk Landbruksrådgiving Sørøst
Astrid Gissingen	Norsk Landbruksrådgiving Agder
Stein Jørgensen	Hedmark Landbruksrådgiving